

Otázka: Dlouhodobý majetek podniku

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Martina

Členění dlouhodobého majetku podniku, klasifikace, jeho opotřebení a odpisování a reprodukce

- Dlouhodobý majetek se rozděluje na investiční a fixní. Základní vlastností je jeho dlouhodobé využívání, přičemž nemění podstatně svoji podobu. Je pořizován na dobu delší než 1 rok.

Dlouhodobý hmotný investiční majetek - DHM.

- Členíme na nemovitý (pozemky, stavby, bez ohledu na pořizovací cenu) a movitý majetek samostatné movité věci (stroje, dopravní prostředky) i technologická zařízení. Dále pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky (sady, vinice), základní stádo a tažná zvířata, i technická rekultivace. Též majetek s životností nad 1 rok s pořizovací cenou menší než 40 000Kč. Oceňuje se v pořizovacích cenách ve vlastních nákladech.

Dlouhodobý nehmotný investiční majetek - DNM

- Mají imateriální charakter. Patří sem za úplatu získané majetkové položky, jejichž ocenění je vyšší než 60 000Kč a doba použitelnosti delší než 1 rok. Zejména nehmotné

výsledky výzkumné a obdobné činnosti, software (nakupovaný samostatně bez hardware), ocenitelná práva (autorská práva, copyright), goodwill (hodnota podniku vztažená k tržnímu prostředí), zřizovací výdaje (vynaložené před vznikem podniku). Oceňuje se v pořizovacích cenách, ve vlastních nákladech.

Dlouhodobý finanční majetek - DFM.

- Je majetek pořízený pro získání výnosů v budoucnosti. Do tohoto majetku ukládá podnik volné peníze - uskutečňuje finanční investice. Tvoří podíl v jiných podnicích a dlouhodobé cenné papíry (např. akcie, dluhopisy). Dále půjčky poskytnuté podnikem na dobu delší než 1 rok (nemovitost, umělecká díla a sbírky, předměty z drahých kovů a pozemky, které neslouží k podnikání). Oceňuje se cenou pořízení, za kterou byl pořízen, bez nákladů s jeho pořízením souvisejících. Při prodeji tohoto majetku je dalším výnosem výše rozdílu mezi pořizovacími a prodejními cenami.

Opotřebení dlouhodobého majetku (fyzické, morální).

Materiální opotřebení (fyzické nebo hmotné) znamená ztrátu užité hodnoty hmotného majetku. Velikost a rychlost opotřebení je ovlivňována různými faktory:

- mírou provozního zatížení, způsobem uložení, kvalitou daného majetku, údržby a opravy, vnější podmínky provozu. V počátečních letech provozu je fyzické opotřebování pomalejší, s prodlužováním doby provozu se zrychluje. Míru hmotného opotřebení můžeme určovat metodou časovou (dobou jeho životnosti), výkonovou a hodnotovou (cenová) - hodnotová je nejčastěji používaná, vychází z poměru rozdílu vstupní a zůstatkové ceny k ceně vstupní daného hmotného majetku.
- Morální opotřebení (ekonomické) vyplývá z růstu produktivity společenské práce a rozvoje techniky, kdy majetek ztrácí část své hodnoty navzdory tomu, že ještě není materiálně opotřebený. Příčinou je růst produktivity společenské práce (výroba nového stroje je levnější a zároveň je proto nižší jeho cena). Technický rozvoj umožňuje za stejnou cenu koupit výkonnější výrobní zařízení. Ekonomický dopad obou uvedených příčin spočívá v tom, že klesá část hodnoty majetku, která se přenáší na tímto majetkem zhotovovaný výrobek. Z obou uvedených případů vyplývá, že morálně zastaralá technika neodpovídá současně dosažitelné úrovni produktivity práce.

Odpisování dlouhodobého majetku a financování reprodukce.

- Odpisy – jsou peněžním vyjádřením materiálního a ekonomického opotřebení majetku a vyjadřují část hodnoty, která se přenesla do nákladové ceny výrobků, na jejichž výrobě se uvedený majetek zúčastnil. Vyjadřují proces přenášení hodnoty pracovních prostředků do nákladů výroby. Odpisy jako náklady snižují finanční základ pro výpočet daně z příjmů. Při prodeji výrobků (výkonů, prací, služeb) se jejich hodnota realizuje ve formě peněz. Peníze, které podnik obdrží za prodané výrobky, kryjí jejich vlastní náklady, tedy i odpisy do těchto nákladů zahrnuté.
- Odpisy jako náklady snižují finanční základ pro výpočet daně z příjmů a ve formě odpisového fondu představují prostředky určené na reprodukci majetku. Ve formě odpisového fondu představují prostředky určené na reprodukci majetku. Při konstrukci odpisů je počítáno s materiálním i morálním opotřebením. Mohou být stanoveny jako funkce výkonu nebo času. Častěji se používá metod, kdy odpisy jsou vyjadřovány jako funkce času. Tyto se pak dělí na roční odpisy rovnoměrné (lineární), klesající (degresivní) a rostoucí (progresivní).

V ČR používány 2 metody stanovené zákonem o daních z příjmů:

- a) Metoda ročních odpisových sazeb: metodou určovány odpisy lineární vypočítávané pomocí ročních odpisových sazeb, které jsou přiřazovány odpisovým skupinám určujícím minimální dobu odpisování.
- b) Metodou tzv. zrychlené odpisování (degresivní), při kterém odpisovým skupinám přiřazovány koeficienty pro zrychlené odpisování
Při samotném výpočtu odpisů podle zákona ČNR č.586/1992 Sb., O daních z příjmů, §26 až §33 postupujeme

Postup:

- majetek zařadíme do odpisové skupiny
- podle zařazení do stanovíme minimální dobu odpisování
- rozhodneme, jakou metodu odpisování použijeme (rozhoduje vlastník majetku)
- při lineárním odpisování vypočítáme výši odpisu pro 1. rok a pro následující roky podle zákonem stanovených ročních odpisových sazeb
- při zrychleném odpisování vypočítáme výši odpisu pro 1. rok jako podíl vstupní ceny majetku a přiřazeného koeficientu platného pro 1. rok odpisování; v dalších zdaňovacích obdobích pak jako podíl dvojnásobku jeho zůstatkové ceny a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem a počtem let, po která již byl odpisován
- odpisy stanovené podle výše uvedených zásad se zaokrouhlují na celé koruny nahoru

právo hospodaření s tímto majetkem.